

ישיבות המליאה

שנת התשע"ה

הישיבה השלוש מאות שלושים ושבע (שלז)

ביום כ"ד במרחשוון התשע"ה (17 בנובמבר 2014) בשעה 12:30, בבית האקדמיה בירושלים.

הנוכחים: החברים עוזי אורנן, סיריל אסלנוב, יהושע בלאו, משה בר־אשר (יו"ר), יוחנן ברויאר, אהרן דותן, עמינדב דיקמן, אבי הורביץ, דוד טלשיר, יוסף יהלום, חיים כהן, קציעה כ"ץ, מרדכי מישור, אהרן ממן, שלמה נאה, יוסף עופר, אמציה פורת, שמואל פסברג, שמא יהודה פרידמן, מנחם קיסטר, דוד רוזנטל, אורה שורצולד; החברים־היועצים יואל אליצור, יהודית הנשקה, מלכה זמלי, חיים סבתו, עפרה תירוש־בקר; מנכ"לית האקדמיה טלי בן־יהודה; המזכירה המדעית רונית גדיש ועובדי המזכירות המדעית קרן דובנוב, ברק דן, טובה שטראוס שרברין.

סדר היום: א. דברי הערכה לפרופ' אנח'ל סאָנס־בדיליוס ז"ל
ב. תקציב האקדמיה לשנת 2015
ג. בלשנות: מונחי תורת ההגה
ד. הודעה על ספר העומד להתפרסם
ה. מונחים שונים – השלמות ותיקונים
ו. ערעור על החלטת ועדת המינוח המרכזית: החלופה לפלטפורמה

א. דברי הערכה לפרופ' אנח'ל סאָנס־בדיליוס ז"ל

מ' בר־אשר: חברנו אילן אלדר כתב את דברי ההערכה, אבל הוא חולה ונבצר ממנו להגיע היום. את דבריו יקרא ברק דן מן המזכירות המדעית.

א' אלדר (מפי ב' דן): פרופ' אנה'ל סָאָנס־ברדיליוס (7 ביוני 1940 – 30 בדצמבר 2013), המלומד הספרדי שזכיתי להימנות עם ידידיו, היה מן הטובים והחשובים בחוקרי התרבות העברית בספרד של ימי הביניים, בעיקר בשניים מגילוייה העיקריים: השירה והבלשנות. בדיליוס היה בעל תואר דוקטור לפילוסופיה מטעם אוניברסיטת קומפלוטנסה במדריד (1972). ראשית הקריירה האקדמית שלו הייתה באוניברסיטת גרנדה (1975–1988), שבה כיהן, בין השאר, כְּקֵן הפקולטה לפילוסופיה וספרויות (1978–1982). בשנת 1988 עבר לאוניברסיטת קומפלוטנסה במדריד ושימש בה פרופסור ללשון ולספרות העברית במחלקה ללימודי עברית וארמית. במוסד הזה נהיה למוביל בתחומי מחקרו המדעי. בשנת 2001 מונה למנהל Real Colegio Complutense באוניברסיטת הרווארד ועבר להתגורר במסצ'וסטס; בתפקיד זה שימש עד יום מותו. בשנת 2005 נבחר לחבר כבוד באקדמיה ללשון העברית. בין שלל תפקידיו הוא היה גם נשיא האיגוד האירופי ללימודים יהודים (1994–1998).

בתחום השירה העברית בספרד פרסם בדיליוס אנתולוגיה של משוררים עבריים מאנדלוס (בשיתוף רעייתו יהודית טרגרונה-בוראס, קורדובה 1988); מהדורה של שירי שמואל הנגיד בתוספת מבוא ותרגום ופירוש (בשיתוף רעייתו, שני כרכים, קורדובה 1988); מהדורה של שירי יהודה הלוי (בשיתוף רעייתו ופרופ' אביבה דורון, מדריד 1994) ועוד.

בתחום חקר הלשון העברית בספרד פרסם בדיליוס מהדורות ביקורתיות של תשובות דונש בן לברט על מנחם (גרנדה 1980), של מחברת מנחם בן סרוק (גרנדה 1986) ושל מילון עברי מפרובנס מן המאה ה"ג (גרנדה 1987). ממאמריו הרבים בתחום זה יוזכרו ארבעה שהתפרסמו בישראל: "עניינים אחדים במשנתו הבלשנית של ראב"ע", מחקרים בלשון העברית ובלשונות היהודים מוגשים לפרופ' שלמה מורג, ירושלים תשנ"ו; "בין אברהם אבן עזרא לרב סעדיה גאון בשאלות של דקדוק", משאַת אהרן – מחקרים בלשון מוגשים לפרופ' אהרן דותן, ירושלים תש"ע; "על התנועות בעברית על פי מדקדקים אחדים מימי הביניים", לשוננו עד (תשס"ח); "על כמה עמדות דקדוקיות של אברהם אבן עזרא", מחקרים בלשון ח (תשס"א) (תשס"א); ספר זיכרון לפרופ' דוד טנא.

כידוע, פרופ' בדיליוס כתב גם ספר מקיף וממצה על תולדות הלשון העברית מאז ההתיישבות של שבטי ישראל בארץ כנען ועד ימינו אלה. בגרסתו האנגלית הוא נקרא A History of the Hebrew Language (קיימברג' 1993). בספרו זה הוא ממקם את העברית בהקשר השמי הצפוני-מערבי שלה ובוחר את מקורותיה ואת גילוייה הקדומים בשירה המקראית הארכאית, בכתובות ובפרוזה של ספרי המקרא של הבית הראשון. הוא סוקר את מסורות הניקוד של העברית המקראית מימי הביניים ואת מאפייני העברית שלאחר גלות בבל, כולל העברית של מגילות ים המלח והעברית השומרונית. הוא מקדיש תשומת לב מיוחדת ללשון חז"ל ומרחיב את הדיבור על העברית של ימי הביניים, בעיקר כפי שהיא מתועדת בשירה ובחיבורי פרוזה מספרד. את תיאורו המרשים הוא מסיים בתחיית העברית הכתובה והמדוברת ובעברית הישראלית.

בהיות פרופ' בדיליוס אחד הפילולוגים המעולים בתחומי הספרות העברית של ימי הביניים, אני מבקש לציין את זכרו המדעי בהבאת עמדתו בשאלה כיצד "נכיר את חיבורי

הבלשנות מימי הביניים היכרות בטוחה יותר וקרובה למקור – על ידי ההדרה של נוסח של כתב יד אחד או על ידי מהדורה אקלקטית במשמעותה החיובית? [“עקרונות לההדרת חיבורים בלשניים מימי הביניים”, לשוננו נד (תש”ן), עמ’ 217–230].

בדיליוס מודה בדרך המסירה הייחודית ובתולדה הספרותית המסובכת של חיבורי הבלשנות העברית מימי הביניים ובעבודה המדויקת של הסופרים המעתיקים. אך אין הוא סבור שיש באלה כדי להצדיק את ראיית העתקותיהם של הסופרים היהודים כברייה מיוחדת במינה עד כדי כך שבההדרת החיבורים העבריים לא יינקטו העקרונות המדעיים המקובלים בחוכמת ביקורת הנוסח – לפי המסורת המערבית של מהדורות לחיבורים היווניים והלטיניים הקלסיים ולחיבורים אירופיים מימי הביניים.

רובם המכריע של חוקרי ספרותנו הבלשנית הקדומה היו סבורים שברוב המקרים ניתן למצוא עדי נוסח נאמנים למדי, שעל כן ראוי לאמץ למהדורה של חיבור את כתב היד הטוב, השלם והעתיק ביותר ולמוסרו בדיוקנות (באופן “דיפלומטי”) ולהביא את כל שינויי הנוסח שבכתבי היד האחרים באפרט. הנוקטים דרך ההדרה זו מאמינים כי בכך הם יכולים להציג נוסח אובייקטיבי שאינו כולל סברות והשערות ושגיאות משל המהדיר. בדיליוס טוען כי חכמי ביקורת הנוסח בתחום הספרות הקלסית והאירופית כבר דחו לפני זמן רב את ההתבססות על כתב יד אחד כאשר יש לחיבור עדי נוסח רבים. לדעתו גם על מהדירי החיבורים שבתחום הבלשנות העברית (ומדעי היהדות בכלל) לרבוך בביקורת הנוסח, גם אם יש מי שמייחסים לה סובייקטיביות ואקלקטיות במובנה השלילי. לפי העקרונות המדעיים של חוכמה זו, אין להעדיף גרסה מסוימת אך ורק משום שהיא נמצאת בכתב יד המוערך כקדום והנכון ביותר, אלא יש לקבוע את נוסחו של החיבור לאחר ניתוח פילולוגי מלא של כל פרט מפרטי הנוסח שבאמצעותו יובחנו הטעויות המכניות והשינויים המכוננים שנעשו בהעתקה. הערכה פילולוגית זהירה ושקולה יש בכוחה לסייע בשחזור תהליך המסירה של החיבור ובכך להתקרב ככל האפשר אל המקור של כל העדויות שהגיעו לידנו. בדרך זו המהדיר לא יוציא לאור נוסח מסוים שעקב סיבות שונות ומשונות נכנסו בו שינויים רבים ושגיאות, אלא יציג נוסח ששוחזר על פי כללי ביקורת הנוסח ונראה הקרוב ביותר אל המקור.

בדיליוס עצמו צידד באופן נחרץ בביקורת הנוסח בכל הקשור לחיבורי בלשנות עברית מימי הביניים, ועקרונותיה של חוכמה פילולוגית זו הנחו אותו במהדורות הביקורתיות שלו למחברת מנחם בן סרוק ולתשובות דונש בן לברט על מנחם.

בדיליוס אף העמיד על ייחודם של המילונים בכלל החיבורים הבלשניים שבמהלך מסירתם נהוג היה להוסיף בהם “תוספות” שונות כדי לעשותם שימושיים יותר. באלה, יותר מבחיבורים של דקדוק או פילוסופיה, נטלו לעצמם המעתיקים חירות להשמיט קטעים או לקצר את הנוסח. ניתוח מדויק של הנוסח מגלה כי גרסאות מקוצרות כאלה אינן בגדר עדויות ישירות למסירתו של החיבור המקורי, והן צריכות להיות נידונות כחיבורים לעצמם. מכל מקום, את גרסאותיהם של התקצירים אין מקום לשלב באפרט הנוסחאות. אבל מה היה קורה, שואל בדיליוס, אילו נותר מן המילון כתב יד יחיד מן הסוג הזה? האם היינו מצליחים לעמוד על טיבו או שמא היינו עלולים לשער בו שהוא מייצג את המילון המקורי?!

את השקפתו הכוללת על מקומה של ביקורת הנוסח במדעי היהדות בכלל ובפילולוגיה העברית של ימי הביניים בפרט מדגים בדיליוס בכמה וכמה צעדים שיש לנקוט כאשר באים להדיר חיבורי בלשנות מימי הביניים, ובהם ניתוח פלאוגרפי וקודיקולוגי של כל כתבי היד; בדיקת הקשרים שבין כתבי היד ושל המסירה הבלתי ישירה; חיפוש סניפי המסירה (הסניף הספרדי, הסניף האשכנזי וכד'), בדיקת טיבו של החיבור בכל אחד מהם, בירור מקומו של כל אחד מכתבי היד בסניפו וקביעת הקשר שבין סניף המטרה לבין המקור של החיבור; הכנת הנוסח על בסיס תוצאות הניתוח של עדי הנוסח הישירים והעקיפים.

מן העקרונות של חוכמת ביקורת הנוסח בהיצעם בספרים החשובים ביותר, כגון ספרו של פאול מאס, מעלה בדיליוס את הידועים ביותר: כתב יד מאוחר אינו בהכרח גרוע, ודווקא בו, ולא בכתבי יד קדומים יותר, משתמרות גרסאות טובות ואמינות יותר; הגרסה העדיפה היא זו שבכוחה להסביר גרסאות אחרות כמשניות או כנגזרות מן הראשונה; עלינו לבחור את הגרסה הקשה, שאין להניח שהמעתיקים היו בודים מליבם, ולהעדיפה על פני גרסאות קלות או "חלקות" יותר; ככלל, יש להעדיף את הגרסה היחידאית שאינה תוצאה של שימוש מכני; חובה להכיר את אוצר המונחים וסגנונו של המחבר; יש לתת את הדעת להקשר.

את דיונו המרתק בשאלת ההדרת החיבורים הבלשניים מסיים בדיליוס בדברים האלה: "קיצורו של דבר: על המהדיר להיות משוכנע שאין כתב יד נקי משגיאות אלא כתב היד שיצא מתחת יד המחבר, ושעליו להשתמש בחוכמת ביקורת הנוסח כדי להתקרב ככל יכולתו אל המקור" (שם, עמ' 230).

פרופ' אנח'ל בדיליוס הותיר אחריו אישה, ד"ר יהודית טרגרונה-בוראס, בן ובת ושלושה נכדים. יהיה זכרו ברוך.

מ' בר-אשר: לפני כמה שנים הוא תכנן לבוא להרצות באקדמיה, אבל אז הורע מצבו והתוכנית לא יצאה לפועל. יהי זכרו ברוך.

ב. תקציב האקדמיה לשנת 2015

מ' בר-אשר: לפני כמה שנים ביקש אהרן דותן כי הצעת התקציב תישלח לחברים מבעור מועד, כלומר לפני הישיבה. כך אנו מקפידים לעשות, והצעת התקציב לשנת 2015 שנשלחה אליכם מונחת לפניכם. בשנים קודמות – מסיבות שאינן תלויות בנו – הגשנו לא פעם את תקציב האקדמיה לאחר תחילת שנת התקציב. לעומת זאת השנה ניתנו לנו יותר נתונים כדי לתכנן את התקציב מראש, ואנו נדרשים להגישו לא יאוחר מחודש לפני תחילת שנת התקציב.

בסיס התקציב, כלומר הקצאת משרד התרבות, הוא תשעה מיליוני שקלים. על אלה ביקשנו תוספת של מיליון שקל, ואפרט: המשא ומתן עם משרד התרבות היה מייגע ומתסכל. כשביקשתי תוספת אמרה לי השרה לנסות להשיג אותה בעצמי ממשרד ראש

הממשלה ומוועדת הכספים – כי קצרה ידה. ממשרד התרבות לא יכולנו אפוא להיוושע. פניתי לראש הממשלה וביקשתי להיפגש עימו, והוא נענה. נפגשנו ב־30 באוקטובר והעליתי בקשות שונות, ובראשן הגדלת תקציב האקדמיה. הוא הבטיח שכך ייעשה, ואם הממשלה תוסיף להתקיים, אני מאמין שהבטחותיו לי יקוימו. הוא גם הנחה את מנכ"ל משרדו הראל לוקר להיפגש איתי כדי לשמוע על צורכי האקדמיה, ושמעתי אותו אומר במפורש שיוגדל התקציב. הפגישה עימו מזומנת לי בעוד כארבעה שבועות. לבסוף הזמנתי את ראש הממשלה לבקר באקדמיה, והוא נענה עקרונית להזמנה.

תוספת מיליון השקלים שאתם רואים בהצעת התקציב שלפניכם, יש לה אפוא על מה לסמוך. גם בשנים שעברו אישרנו תקציב גדול מכפי שניתן לנו באופן רשמי, ובכל פעם באה לנו הישועה ממקום אחר. מבחינתי ומבחינת האקדמיה חשוב שמליאת האקדמיה תאשר את התוספת משום שרק התוקף של החלטת המליאה יאפשר לי או למנכ"לית לתבוע אותה.

אבקש כעת מטלי בן־יהודה להוסיף כמה מילים על התקציב וסעיפיו.

ט' בן־יהודה: קודם כול אני רוצה להודות ליוסף עופר על שטרח וקרא את הצעת התקציב והעיר הערות חשובות. כפי שהסביר בר־אשר, התקציב הזה מבוסס על תשעה מיליוני שקלים המובטחים לנו ועוד מיליון שקלים שאנו מקווים להם. בשנתיים האחרונות עמדו לרשותנו תשעה וחצי מיליון שקלים שקיבלנו מהמדינה ועוד הכנסות עצמיות. ברור שבתשעה מיליון אין לנו די.

בהצעה שלפניכם תוכלו לראות לא רק את מה שמתוכנן לשנת 2015 אלא גם את הביצוע בפועל של שנת 2014. ההוצאה העיקרית של האקדמיה היא שכר העובדים, ואני רוצה להסב את תשומת ליבכם שבשנת 2014 הוציאה האקדמיה בסעיף זה הרבה פחות מכפי שתוכנן – כמיליון שקל פחות. הסיבה המרכזית לכך היא עזיבת עובדים מרצונם. בכסף הזה יכולנו לממש בשנה החולפת מיזמים שלא יכולנו לממן אלמלא כן. אפרט מעט יותר על סעיפי ההכנסות שבהצעה. הסעיף החשוב בהכנסות העצמיות של האקדמיה הוא הכסף שמשלמת רשות השידור על הייעוץ הלשוני שנותנת לה שלוש יועצות הלשון שלנו. אני מקווה שההסדר הזה, הנוהג כבר עשרות בשנים, ימשך, אבל אין כל ביטחון בדבר שהרי רשות השידור מצויה בהליכי פירוק.

המיזם להקמת הקריה החדשה ללשון העברית הוא סעיף חדש יחסית. הוא מתנהל בתקציב נפרד לגמרי מתקציב האקדמיה, כלומר יש לו חשבון בנק נפרד, והכספים שנכנסים אליו מגיעים ממקורות אחרים. ואולם מאחר שהאקדמיה מספקת לתכנון המיזם את כל השירותים, דוגמת שירותי מזכירות וראיית חשבון, היא זכאית לקבל 10% מתקציב המיזם (גופים אחרים גובים על שירותים דומים 20–25 אחוזים). תקציב המיזם לשנת 2015 אינו ידוע, והסכום הרשום בהצעה שלפניכם הוא בגדר אומדן כללי מאוד. השאלה היא כמה תחליט הממשלה להזרים אליו, ואין לי שום ידיעות על כך; אני מקווה שלא פחות מן השנה הקודמת.

בימים האחרונים החזרנו את הארכיון לאקדמיה לאחר אחסונו לרגל עבודות השיפוץ. הקמת הארכיון הצריכה עבודה מקצועית ומאומצת, והגשנו בקשה להשתתפות במימון

מוועדת העיזבונות. מדובר בסכום כסף חד-פעמי, והוא מתווסף לתקציב 2015. כן העברנו לאקדמיה 30,000 שקל מאגודת השוחרים כדי לממן את פרס האקדמיה ללשון העברית.

מ' בר-אשר: זה המקום להודיע שפרס האקדמיה ללשון העברית ייקרא על שם שני בני הזוג ציפורה וזאב בן-חיים ושמשפחת בן-חיים תורמת לצורך זה 300,000 שקל. תרומה אחרת של 250,000 שקל לפחות נודבת הגב' מירה רמון, והיא מיועדת לפרס לעובדים מדעיים מצטיינים באקדמיה.

ט' בן-יהודה: אשר לכוח האדם, תוכלו לראות גידול בתחום המחשוב והמרשתת. תוספת מתכנת או שניים למדור המחשוב היא קריטית לאקדמיה כולה. בכל מדור יש רשימת תוכניות שאינן יכולות להתקדם בגלל מחסור באנשי מחשבים.

הקרן הלאומית למדע עוזרת לנו בהעסקת חוקר נוסף במילון ההיסטורי. מדובר ב-102,000 שקל לשנה שהקרן תעביר לנו במשך ארבע שנים למימון חוקר-משנה שיזכה לעבוד במיזם שהציע לקרן בנימין אליצור, והוא גם יהיה אחראי עליו.

יש תוכניות נוספות לשנת 2015, ותוכלו לקרוא עליהן בהצעה שלפניכם. הבעיה היא שבינתיים הן אינן מתוקצבות. בכל מקרה ננסה לקדם אותן. בשנה האחרונה עשינו מאמצים גדולים להגדיל את ההכנסות העצמיות שלנו מתרומות; המאמצים האלה עוד לא נשאו פרי.

מ' בר-אשר: הכוונה בדברים האחרונים לשני אירועים של אגודת הידידים – אירוע מצומצם בחודש סיוון ואירוע נרחב בחודש תשרי. האירועים – לפי המשתתפים, ההתרשמות שלנו והתגובות שקיבלנו – היו מוצלחים מאוד, אבל התנובה החומרית דלה. מתברר שבניית אגודת ידידים וגיוס תורמים הם מהלך שדורש הרבה מאוד עבודה וסבלנות.

אם אין שאלות על סעיפי התקציב, אבקש לאשרו בהצבעה.

פה אחד אושרה בהצבעה הצעת תקציב האקדמיה לשנת 2015.
לתקציב המפורט ראו בנספח, עמ' 307–310.

ג. בלשנות: מונחי תורת ההגה

ההקדמה לרשימת המונחים

הפרק "תורת ההגה" הוא הפרק הראשון במונחי הבלשנות, פרי עבודתה של הוועדה למונחי הבלשנות.

הוועדה הוקמה בשנת תשע"א (2011) לשם הסדרת המינוח העברי בענפי הבלשנות העיקריים: תורת ההגה, תורת הצורות, התחביר, תורת המשמעים, חקר השיח ועוד. חברי הוועדה: פרופ' אורה שורצולד (יו"ר), פרופ' סיריל אסלנוב (מסוף תשס"ג),

פרופ' עידית דורון, פרופ' עירית מאיר, פרופ' אהרן ממן, ד"ר צבי סדן ופרופ' אלישע קימרון. פרופ' שמואל פסברג מילא את מקומו של פרופ' ממן במחצית הראשונה של שנת תשע"ד. מרכזת את הוועדה ד"ר קרן דובנוב.

לפני יובל שנים פעלה באקדמיה ועדה למונחי בלשנות והיא עסקה במונחי תורת ההגה, אבל החלטותיה לא הגיעו לכלל אישור במסודות האקדמיה. עוד קודם לכן קבע ועד הלשון מונחים ב"תורת ההגוי" (לשוננו ח, תרצ"ז [1937], עמ' 227-233). הוועדה החדשה השוותה את ההחלטות שתועדו במסמכי הוועדה הקודמת לערכי המילון למונחי בלשנות ודקדוק מאת שורצולד וסוקולוף, להחלטות קודמות של ועד הלשון והאקדמיה ללשון העברית במונחי הדקדוק ולמונחים המשמשים בספרים ובמאמרים של אנשי המקצוע, הכריעה ביניהם וגם הוסיפה מונחים חדשים.

המונחים נשלחו לחוות דעתם של אנשי מקצוע. ד"ר אביבית בן-דוד, פרופ' אשר לאופר, דורון מודן, ד"ר ורד זילבר-ורוד וד"ר נעם פאוסט הציעו הערות ותוספות; הוועדה דנה בהצעות והשלימה את הרשימה. לאחר מכן ניתנה הרשימה לביקורת חברי האקדמיה ללשון העברית ועובדי המזכירות המדעית, והוועדה דנה בהערותיהם. הערות נוספות העירה ד"ר טובה שטראוס שרברין מהמזכירות המדעית לאחר הדיון בוועדת המינוח המרכזית.

כמה מונחים הוחזרו לוועדה לעיון נוסף. מונחים ספורים מובאים בזה להכרעת המליאה בעקבות בקשת חברי אקדמיה.

המונחים לדיון

1. דְּבוּר אֹב (ventriloquism); הצעת מלכה זמלי: דְּבוּר פִּיתוּם (על פי מונח משמש 'פיתומות').
מדובר בדיבור שבו הקול יוצא מן הבטן. בדיון בוועדת המינוח המרכזית צוין שמשמש בהקשר זה פיתום = אומן המשים עצמו מדבר מן הבטן. בדיון עמדה הצעת הוועדה 'דיבור אוב' כנגד 'דיבור פיתום' או 'פיתומות' (כך בוויקיפדיה). המילה 'פיתום' מקורה ביוונית, ובספרות חז"ל היא מזוהה עם 'אוב'. "אוב זה הפיתום המדבר משחיו" (ספרא קדושים, י, וכן במקומות נוספים). בנימוקים בעד 'אוב' – מילה עברית ביסודה; נגדה – מילה בעלת משקעים שליליים. בהצבעה היה רוב ל'דיבור אוב'.
2. צְרוּר (stricture); הצעת דוד טלשיר: הַצְרוּת.
אשר לאופר משתמש במונח צְרוּר. היצרות (stricture) במונחי רפואה מציינת ליקוי, כגון 'היצרות מסתם'.
3. קְלִיק (click); משה פלורנטין מבקש: מְצוּץ.
במונח 'מצוץ' תמורת click משתמש אשר לאופר, ואולם לדעת ועדת הבלשנות לא בכל ההגיים הנקראים באנגלית click יש פעולת מציצה.
4. מְסֻמָּן, מְסֻמָּן (marked); חיים כהן סבור שאין צורך בשני מונחים.
5. תְּכוּנִית [רווח גם תְּכוּנָה] (feature); אהרן דותן: תְּכוּנָה.

הוועדה הציעה שלושה מונחים נרדפים המשמשים את אנשי המקצוע: תְּכוּנָה, תְּכוּנִית, סוּגָל. בוועדת המינוח המרכזית הסתייגו משלושה מונחים שונים. היו שתמכו במונח הכללי 'תכונה' (גם המונח באנגלית הוא מונח כללי); אחרים תמכו בייחוד מונח לעניין זה והעדיפו את 'תכונות'. צוין שיתכן כי המונח 'סוגל' ייכלל בפרקים אחרים של מונחי הבלשנות. ברוב קולות הוחלט: תְּכוּנִית [רווח גם תְּכוּנָה].

מ' בר-אשר: אני מבקש לברך את הוועדה ואת אורה שורצולד העומדת בראשה על העבודה הרצינית שבה עמלו כארבע שנים. תנוכתה היא בכחינת השלמה חשובה למפעל הגדול של מונחי האקדמיה.

הוועדה, שחבריה מייצגים גישות ותיחומים שונים בבלשנות, סיימה את עיסוקה בפרק החשוב של תורת ההגה. רק על מונחים ספורים ברשימה קמו משיגים, ולאחר שנדון ונכריע בהם, נוכל לאשר את הפרק כולו. אני מקווה שכאשר יושלם המילון, הוא יפורסם בחוברת מיוחדת של "העברית". תחילה אבקש מאורה שורצולד לומר על עבודת הוועדה ועל המונחים דברים אחדים.

א' שורצולד: ראשית אני רוצה להודות לחברי, חברי הוועדה לבלשנות, על ישיבות רציניות, ענייניות ומעניינות, ולקרן דובנוב, מרכזת הוועדה, שבנועם הליכות, בסבלנות, באורך רוח ובתבונה רבה ניהלה את עבודת הוועדה. היא גם המוציאה והמביאה של תוצאות הדיונים לפני האקדמיה.

בפרק הזה של תורת ההגה עמדו לפני הוועדה רשימות מרשימות שונות – מונחים מימי ועד הלשון, הצעות מונחים של ועדה נושנה שפעלה באקדמיה ומסקנותיה לא הגיעו אל קו הגמר, רשימת מונחים שהוציא עוזי אורנן והמונחים שנכללו במילון שחיברתי עם סוקולוף. בחלק מהמקרים החלפנו מונחים שנתיישנו, במקרים אחרים הוספנו מונחים שחסרו. עיניים רבות ראו את תוצאות הדיונים – באקדמיה ומחוצה לה – והעירו הערות חשובות. לכולן התייחסנו בכובד ראש גם בוועדה וגם בשלוש ישיבות של ועד המינוח, והתוצר הכמעט מוגמר מונח לפניכם.

השאלה הראשונה העומדת להכרעתנו היא החלופה העברית ל־ventriloquism – דיבור אוב כהצעת הוועדה או דיבור פיתום כהצעת מלכה זמלי. השיקול העיקרי להעדפת המילה אוב הוא היותה מילה עברית.

מ' בר-אשר: ואת מסכימה עם החלטת הוועדה?

א' שורצולד: כן.

מ' בר-אשר: אם כן תפתח את הדיון מלכה זמלי.

מ' זמלי: הבעיה היא שהגדרת המילונים למילה אוב אינה מתיישבת עם המונח שהתכוונו לו. למשל לפי אבן-שושן, אוב הוא 'מיץ קסם וכישוף, לפי אמונת הקדמונים: העלאת

רוח מתים מקברם והגדת עתידות לפונה אליהם; לפי מילון ההווה אוב הוא 'רוח מת שמעלים בכישוף'; בעל אוב – 'מעלה רוח מת'; וגם מילון העברית המקראית של קדרי מסכים עימם: (1) 'רוח המת החוזרת לארץ החיים'; (2) 'קיצור של בעל(ת) אוב, כלומר אדם המעלה את רוח המת'.

לכל הדעות, לא לכך התכוונה הוועדה לבלשנות. ואומנם אנשים אינם מקשרים בין אוב לדיבור מהבטן או מבית השחי. בימים האחרונים שאלתי כשישים ישראלים מה התסמיך – כלומר האסוציאציה – העולה להם מן המילה אוב. קיבלתי תשובות מתשובות שונות, כגון שאול המלך, שאול טשרניחובסקי, רוח רפאים, רוחות מתים, סיאנס, משהו מפחיד, רע או לא נעים. האם זאת באמת המילה המתאימה?

מ' בר-אשר: המונח מיועד לבלשנים, לא לציבור הרחב.

מ' זמלי: אבל קשה לנתק בין המונח למילה הכללית, שהיא מילה מוכרת ומשמשת. לעומת זאת המילה פיתום, המפרשת בספרות חז"ל את אוב, מתאימה מאוד. זאת למשל ההגדרה לפיתום במילון ההווה: 'קוסם המשמיע קולות בלי להבליט את תנועת שפתיו ונראָה כאילו המדבר הוא מישהו אחר'. זאת ועוד, מן החיפוש במרשתת מתברר שהמילה פיתום או הנגזרת החדשה ממנה פיתומות משמשת במשמעות זו ממש. פיתומות הוא גם הערך בוויקיפדיה לתופעה של דיבור מהבטן. נכון שמקור המילה ביוונית, אבל יהיה מוזר לקבוע היום שהמילה פיתום לא תבוא בקהל כשבמונחי התיאטרון עוד מימי ועד הלשון נקבע בפרק הקשור לקרקס כי ventriloquist הוא בעל אוב, פיתום.

לו היו מבקשים ממני הצעה חדשה, הייתי מציעה למי שמדבר מהבטן את המילה בִּיטוֹן – במשקל פיתום. אבל אינני רוצה שהמונח יחזור להידון בוועדה. על כן כל בקשתי מהמליאה היא שדיבור אוב יוחלף בדיבור פיתום.

ח' כהן: אני מסכים עם מלכה זמלי שאין להחשיב את פיתום למילה לוועזית. זו מילה שהתאזרחה בעברית בשלב מוקדם מאוד, וכמוה כספסל ופנס.

ע' דיקמן: אם דיבור אוב הוא התופעה, כיצד ייקרא עושה הפעולה? מדַבֵּר אוב? זה לא מוצלח.

הצבעה

בעד דבור אוב – 11

בעד דבור פיתום – 15

הוחלט: דבור פיתום (ventriloquism).

מ' בר-אשר: למונח stricture מציעה הוועדה צרור, כלשונו של אשר לאופר. דוד שלשיר מציע הצרות, וזה המונח שאני מכיר וששימש בפי מורג. היצרות ידועה גם

מתחומים אחרים, ואינני חושב שזה חיסרון. כך אין צורך לחדש מילה אלא לאמץ מילה.

ד' **טלשיר**: השורש צר"ר בעייתי כי הוא רב-משמעי. צירור הוא שם הפעולה של בניין פיעל, אבל אין הפועל צָרַר, ולכן צירור יכול להיקשר אל צָרור ולא אל צר. המילה היצרות טובה יותר כי היא משמשת והיא שקופה הרבה יותר, אם כי יש לומר שמשורש זה גם פועל בבניין נפעל אינו קיים.

עוד אוסיף שחשבתי על אפשרות נוספת: שם הפעולה המתאים ביותר הוא לדעתי לא צירור ולא היצרות אלא הַצָּרָה, אלא שמילה זו כבר תפוסה. אם כן אפשר לחדש את שם הפעולה הַצָּר על דרך הַסָּב.

א' **דותן**: מדוע מתנגדים להיצרות?

א' **שורצולד**: לי אין התנגדות. אני מתנגדת רק להַצָּרָה, שהיא narrowing.

י' **אליצור**: מה פשר המונח?

א' **שורצולד**: זאת סגירה – או כמעט סגירה – של איברי חיתוך בהגייה של תנועות מסוימות.

א' **ממן**: צירור הוא פעולה פעילה ואילו היצרות – סכילה. לכן נראה לי שאם הפעולה מכוונת, עדיף צירור, ואם הפעולה אוטומטית, אינסטינקטיבית עדיפה היצרות.

א' **שורצולד**: זאת תוצאת הפעולה.

מ' **מישור**: אם נחליט על פי השאלה אם הפעולה מכוונת או לא מכוונת, סופנו שנצטרך לשני מונחים. אני בעד היצרות מאחר שאין בה חידוש. זאת מילה מוכרת, ואני גם חושב שהתופעה הפונטית והתופעה הרפואית דומות במהותן.

ח' **סבתו**: ההגייה של המילה צירור אינה קלה; היצרות נוחה הרבה יותר להגייה.

ה צ ב ע ה

בעד צָרור – 3

בעד הַצָּרות – רוב גדול

הוחלט: הַצָּרות (stricture).

מ' **בר-אשר**: למונח הבא מציע משה פלורנטין, שאינו נוכח היום, את החלופה מְצוץ במקום קָלִיק.

א' שורצולד: לטענתו המונח מצוץ כבר משמש. הבעיה שעלתה בדיוני ועדת הבלשנות ולאחר מכן בוועדת המינוח היא שיש קליקים מסוגים שונים, ומצוצים, כגון צליל הנשיקה, הם רק סוג אחד שלהם. לכן העדפנו קליק.

מ' מישור: מה ההבדל בין קליק להגה מופנם?

א' שורצולד: קליקים הם הגיים מופנמים, אבל לא כל הגה מופנם הוא קליק. למשל ילדים שורקים על ידי שאיפת אוויר פנימה, וזה לא קליק.

י' עופר: ברשימת מונחים בתורת ההיגוי (פונטיקה) של ועד הלשון משנת תרצ"ז click הוא הגה ממוצמץ או הגה מצמוץ. האם שקלתם את האפשרויות האלה?

א' שורצולד: אני חושבת שלא.

מ' בר-אשר: גם בספרו של סגל תמצאו רעיונות טובים.

י' אליצור: מצוץ הוא תואר וקליק הוא שם. לכן אומרים 'הוא השמיע קליק', ואין אומרים 'הוא השמיע מצוץ' אלא 'הוא השמיע הגה מצוץ'. חסרונה של המילה קליק הוא כמובן לועזיותה, ויש לשים לב שזאת מילה רבת משמעים: כאשר נחגרים ברכב יש קליק, וגם בין בחור לבחורה יכול להיות קליק.

מ' בר-אשר: את הפועל הקליק כבר אישרנו.

ט' שטראוס שרברין: אינני חושבת שהמונח העברי צריך להתאים למקבילו האנגלי בחלק הריבור. גם באנגלית וגם בעברית שמות ההגיים האחרים, כמו סותם, חוכך או שוטף, הם תארים, וקליק בולט בחריגותו.

מ' זמלי: מה בין קליק להגה נוקש?

א' שורצולד: בהגה נוקש הלשון או הענבל מקישים פעם אחת. למשל בספרדית יש הברל בין נקישה אחת להגה מתגלגל או להגה רוטט.

מ' זמלי: אני שואלת משום שבתחומים אחרים, כגון רפואה, נקבעה לקליק החלופה העברית נקש.

מ' בר-אשר: אם אין שאלות או הערות נוספות, אני מציע שנצביע על שתי האפשרויות – קליק או מצוץ.

הצבעה

בעד קליק – 18

בעד מצוץ – 1

י' בלאו: האם לא כדאי לדחות את ההכרעה עד שתידון ההצעה הנושנה משנת תרצ"ז – הצעה שככל הנראה לא נשקלה בוועדה – הגה ממוצמץ או הגה מצמוץ?

מ' בר-אשר: אינני חושב שהמליאה תשנה את דעתה, אבל מתוך כבוד לחבר הוועדה הקודמת, יהושע בלאו, אני מקבל את דבריו ומחזיר את המונח קליק לדיון נוסף בוועדה.

נעבור לשאלתו של חיים כהן אם נדרשות למונח marked שתי חלופות עבריות: מְסַמֵּן וּמְסַמֵּן.

א' שורצולד: יש כאן שאלה של אסכולות: בחוגים לבלשנות, למשל באוניברסיטת תל אביב, משמש כבר הרבה שנים מסומנן; בחוגים אחרים – מסומן, ולכן הצענו את שניהם. יתרונו של מסומנן שהוא חד-משמעי; לעומתו מסומן משמש גם בסמנטיקה – אף שם תמורת marked – לצד בן זוגו מְסַמֵּן.

ח' כהן: אני מחזיק בעמדתי שרצוי להסתפק באחת האפשרויות. בתחילה הוצע רק מסומנן. מסומן נוסף בעקבות הערות החברים, אבל אין לדעתי צורך בשתי החלופות.

מ' בר-אשר: העיקרון המנחה אותי זה שנים הוא להימנע ככל האפשר ממינוח כפול. לכן למשל לא הייתי מציע לקבל גם את צְרוּר וגם את דְּבֵק כחלופות העבריות של cluster. המונח צְרוּר מקובל, ובו הייתי דְּבֵק. כדאי גם כאן לקבל חלופה אחת בלבד.

ע' אורנן: יש הבדל בין מסומן למסומנן: המילה מסומן כללית ומשמעותה רחבה, לעומתה מסומנן מיוחדת ומדויקת יותר. אם רוצים מונח של ממש, צריך לקבל את מסומנן.

מ' בר-אשר: מוריי השתמשו במונח מסומן. את המונח מסומנן שמעתי מפי בלשנים גנרטיבים.

י' ברויאר: האם ממסומנן נוצר פועל?

מ' בר-אשר: ברור שאישור מסומנן מזמן גם את לְסַמֵּן, סְמַנְנָן וכן הלאה. אני מציע שלא נאשר שני מונחים ושנכריע בין מסומן למסומנן.

הצבעה

בעד מְסַמֵּן – 13

בעד מְסַמֵּן – 12

הוחלט: מְסַמֵּן (marked).

מ' בר-אשר: המונח האחרון לדיון הוא ההצעה תְּכוּנִית ל־feature. לדעת אהרן דותן, אין צורך לחדש מילה ואפשר להסתפק במילה הקיימת תְּכוּנָה.

א' שורצולד: המילה תכונה כללית מדי. תכונת מיוחדת לתכונה בלשנית, לא רק בתורת ההגה. כך אפשר לדבר על תכונת פונטית, תכונת סמנטית וכיוצא בזה.

ר' גדיש: בתחילה הוצעו שלוש חלופות: תכונה, תכונת וסוגל. ועדת המינוח המרכזית ביקשה לקבוע חלופה אחת והעדיפה את המילה המיוחדת, הלא-כללית.

א' דותן: תכונת קרובה מדי לתכונה, ואני חושש שהיא תוריש אותה כפי שדוגמית, שהחלה כבדיחה, הולכת ומורישה בהקשרים מסוימים את דוגמה. הצירופים תכונה פונטית ותכונה סמנטית ברורים דיים.

י' בלאו: בכל תחום מתחומי הלשון השתמשתי כל ימיי בצירוף קו לשון בשביל feature.

מ' זמלי: בתחום טכנולוגיית המידע יש בשדה הסמנטי הזה חמש מילים אנגליות שונות: feature, characteristic, attribute, property, trait. טוב לוועדה לטכנולוגיית המידע שהאקדמיה תקבל מילים חדשות בשדה הזה; אנו זקוקים להן.

ע' אורנן: אני עוסק רבות בסמנטיקה, ותמיד השתמשתי במילה תכונה. עם זאת אני חושב שהמילה תכונת טובה יותר מפני שהיא מתאימה לכל תחומי הלשון ומיוחדת להם.

א' דותן: אם אחרי המילה תכונת בא תמיד שם תואר או מגדיר כלשהו, אינני רואה מה יתרון לתכונת מן התכונה.

ד' טלשיר: על פי ההיגיון שהעדיף את מסומנן ממסומן, מתבקש להעדיף את תכונת מתכונה.

מ' בר-אשר: תפוצת המילה מסומן קטנה בהרבה מתפוצת המילה תכונה, וחששו של אהרן דותן שתכונת תירש את תכונה צריך להישקל בכובד ראש.

א' ממז: המילה תכונת כבר משמשת בעל-פה ובכתב עשרות בשנים, ועד עכשיו היא לא הדיחה את תכונה. אני מציע לא להכניס חששות וחרדות לשיקולים שאנו שוקלים. אינני דואג לאיזו מילה תגבר. אם ביום מן הימים תגבר תכונת על תכונה, נקבל זאת כפי שאנו מקבלים שינויים אחרים באוצר המילים של העברית.

א' שורצולד: כאמור המילה תכונת כבר משמשת בתחומי הבלשנות, ואין מקום לחשוש שמבלשנות היא תחדור ללשון הכללית כפי שגם המונח המיוחד מסומנן לא צפוי להתפשט לתחומים אחרים.

מ' בר-אשר: נדמה לי שהמונח הבלשני הברדל סמנטי נשמע גם מפי אנשים שאינם בלשנים.

י' ברויאר: לדעתי מסומנן איננו מסומן; יש ביניהם הבדל סמנטי: על הדבר המסומנן אפשר להחיל את תכונות המסומן. לעומת זאת אינני רואה כל הבדל סמנטי בין תכונת לתכונה, למעט התחום המסוים שבו תכונת אמורה לשמש. במקרה כזה, כשאינן הבדל סמנטי, אינני רואה סיבה לחדש מילה.

מ' בר-אשר: אם אין דוברים נוספים, נעבור להצבעה. פרופ' בלאו, האם חוץ מהאפשרויות תכונה ותכונת, תרצה שנצביע על קרלשון?

י' בלאו: אני חושב שאיננו יכולים להצביע על האפשרות הזאת כי היא לא נידונה בוועדה.

הצבעה

בעד תכונה – 16

בעד תכונת – 5

הוחלט: תכונה (feature).

מ' בר-אשר: אני מבין שיש מונחים ספורים שעוד צריכים להידון בוועדה למונחי בלשנות. בינתיים נאשר את המילון שלפנינו – בשניויים האחרונים. רשימת מונחי תורת ההגה אושרה פה אחד בהצבעה.

הערת העורך: רשימת המונחים פורסמה באתר מונחי האקדמיה במרשתת. כמה הצעות של עוזי אורנן נידונו בוועדה למונחי בלשנות ולא התקבלו.

ד. הודעה על ספר העומד להתפרסם

מ' בר-אשר: לסדרה החדשה של "מקורות ומחקרים" קיבלה ועדת הפרסומים את ספרו של אלכסיי אליהו יודיצקי "דקדוק העברית של תעתיקי אוריגנס". הספר יהיה כרך טז בסדרה. אעבירו כעת בין החברים, כמקובל. [הערת העורך: הספר ראה אור בשנת תשע"ז.]

ה. מונחים שונים – השלמות ותיקונים

הודעת ועדת המינוח המרכזית

השלמות ותיקונים למונחים שנקבעו בעבר:

1. לְמִידָה מְתַקְּשֶׁת (טכנולוגיית המידע, פרק 36): נמחק המונח הכללי לְמִידָה. נוספה הערה למונח לְמִידָה מְתַקְּשֶׁת. בכמה מונחים נמחקה המילה מְתַקְּשֶׁת (שצורפה למילה לְמִידָה).

2. גוֹרְמָן – effector (טכנולוגיית המידע, פרק 37)

3. קִרְנִית חֲרוּטִית (במקום קִרְנִית חֲרוּטָה; מונחי רפואה)
4. מחלות צמחים: כֶּתֶן (במקום כֶּתֶן); דָּגָם (במקום דָּגָם)
5. שמות גידולים (נספח לשמות מחלות צמחים):
 - אָפוֹן תְּרַבּוּתִי, אָפוֹנָה [שם עממי] - Pisum sativum, באנגלית: pea
 - לַעֲנַת הַטָּרְגוֹן, טָרְגוֹן - Artemisia dracunculus, באנגלית: tarragon
 - לְפוּפִית הַבְּטָטָה, בְּטָטָה - Ipomoea batatas, באנגלית: sweet potato
 - פֶּלְפֶּלֶת, פֶּלְפֶּל [שם עממי] - Capsicum annuum, באנגלית: pepper
 - שֶׁבֶת, שְׁמִיר [שם עממי] - Anethum graveolens, באנגלית: dill
 - שוּם הָעִירִית, עִירִית [רווח גם עִירִית בְּצֻלִית] - Allium schoenoprasum, באנגלית: chive
 - שוּמִית [רווח גם עִירִית שוּמִית] - Allium tuberosum, באנגלית: garlic, chive, Chinese chive
6. חֲזֵרַת אֶטְמוֹסְפֵרִית - atmospheric circulation (איכות הסביבה)
7. תְּחִזָּרֶת - recirculation (איכות הסביבה)
8. הֶעֱתָרָה [על פי רוב במזיניים (nutrients) - eutrophication (איכות הסביבה)]
9. מְבַלַע פְּחָמָן - carbon sink (איכות הסביבה)
10. בּוּלְעָן - sink-hole, swallow-hole (עדכון במונחי גאוגרפיה)
11. עֶקֶת קָרָב - combat stress. הערה: המונח הֶלֶם קָרָב ייחשב מיושן (פסיכולוגיה)
12. תְּגוּבַת עֶקֶה חֲרִיפָה - acute stress reaction (פסיכולוגיה)
13. פְּלֻדַת אֶל־חֶלֶד - stainless steel

מ' בר-אשר: הודעת ועדת המינוח המרכזית מתאשרת בזאת.

1. ערעור על החלטת ועדת המינוח המרכזית: החלופה לפלטפורמה

בטכנולוגיית המידע פלטפורמה היא הטכנולוגיה הבסיסית של החומרה והתוכנה של מערכת מחשב המגדירה כיצד מתפקד המחשב וקובעת את סוגי התוכנה האחרים שניתן להשתמש בהם. הצעת הוועדה למונחי טכנולוגיית המידע היא מצָע. מלכה זמלי הציעה לחדש את המילה מְסֻדָּת. נימוקה: בטכנולוגיית המידע מְצָע משמש חלופה ל-medium. אולם בוועדת המינוח המרכזית נדחתה ההצעה לחדש מונח, ומלכה זמלי מערערת על כך.

מ' בר-אשר: חברתנו מלכה זמלי מערערת על החלטת הוועדה לדחות את הצעתה מְסֻדָּת כחלופה לפלטפורמה במונחי טכנולוגיית המידע.

מ' זמלי: המילה פלטפורמה נפוצה מאוד בשנים האחרונות, ובתחום טכנולוגיית המידע היא משמשת בשני פרקים: למידה מתוקשבת ומונחים בסיסיים. הצעת ראש הוועדה בשני המקרים הייתה תשתית. אולם אחד השירותים במחשוב ענן נקרא PaaS, כלומר

platform as a service, וכאן ברור שנדרשת מילה אחרת. ראש הוועדה הציע מצע, מילה עמוסת משמעים, ואני הצעתי מילה חדשה: מִסְפֶּדֶת. הצעתי לא התקבלה, וכך בתחום הלמידה המתקשבת יש תשתית למידה ובמונחים הבסיסיים – מצע. אולם דיברתי עם אנשים רבים וחשובים בתחום, ותגובתם הן להצעה תשתית הן להצעה מצע הייתה שלילית. היה מי שאמר שלא יגיד מצעים במקום פלטפורמות כי מצעים מתקשרים אצלו בסדינים. לעומת זאת התגובות למסדת אוהדות מאוד, ויש שכבר ביקשו להשתמש בה במאמריהם. כמובן הוריתי להם לחכות עד שהמילה תאושר.

מ' בר־אשר: אם כן המילה עדיין איננה בשימוש.

מ' זמלי: נכון.

ט' בן־יהודה: אנשים העוסקים בתחום אמרו לך שיתחילו להשתמש במסדת במקום בפלטפורמה?

מ' זמלי: כמה מאלה שדיברתי איתם – בפירוש כן. היו שביקשו שאודיע להם אם המילה אושרה כשאצא מהישיבה, למשל אנשים מוויקיפדיה.

א' דותן: צריך להכריע לגופו של עניין. השאלה כמה אנשים ישתמשו במילה המוצעת אינה צריכה להיות שיקול.

י' עופר: אולי כדאי לשמוע את דעתו המקצועית של נציג הוועדה? זהו בעיקרו מונח טכני.

מ' בר־אשר: המילה פלטפורמה שייכת לעברית הכללית, ולדעתי יש במקרה הזה הצדקה לדון בה כאן ולהכריע בדבר.

מ' זמלי: העובדה שאנשי המקצוע מוכנים להשתמש במילה חדשה צריכה לשמח אותנו.

י' יהלום: אבל אנשי המקצוע מיוצגים בוועדה.

מ' בר־אשר: לצערי זמננו קצר מאוד, וניאלץ לדחות את ההכרעה בשאלה הזאת לישיבה הבאה. כעת אהרן ממזן מבקש למסור למליאה הודעה.

[הערת העורך: המילה מִסְפֶּדֶת אושרה בישיבה ש"ם, להלן עמ' 193].

ז. הודעה

א' ממזן: ההודעה נוגעת לעניין שעלה כאן בחודש מארס במליאה הקודמת – ישיבה של"ו [זיכרונות האקדמיה נח-סא, עמ' 193] – ונודון אחר כך במנהלת האקדמיה: בקשת

עוזי אורנן להקים ועדת ביקורת. נשיא האקדמיה והמנהלה בעקבותיו נענו לבקשה אף על פי שכיום לפי חוק התאגידים האקדמיה איננה גוף ציבורי שחייב בוועדת ביקורת. הקמת הוועדה דורשת היערכות, לרבות שינוי בתקנון האקדמיה. אני מקווה שלא ירחק היום שבו הכול יהיה מוכן ויובא לאישור המליאה.

ע' אורנן: אני שמח שאחרי תקופה ארוכה שחזרתי והעליתי את הנושא, בקשתי סוף סוף נענית. אני רוצה להזכיר שהבעיה העיקרית הייתה שלא הייתה לי דרך אמיתית לערער על החלטות נשיא האקדמיה ועל מעשיו.

מ' בר-אשר: אני בהחלט מעוניין בוועדת ביקורת שתקום במהירות האפשרי; או אז נראה כמה תלונות באמת תוגשנה. הישיבה ננעלת בזה.